STUDY IN ABROAD
AUSTRALIA I NEW ZEALAND
UK I USA I CANADA
IELTS I OET I PTE
Preparation Center
BEACON™
EDUCATION & VISA SERVICES
Study Abroad & Test Preparation Center
Siddhartha Chowk, Pokhara, Nepal
061 578812, 573093 9856031631, 9856071671
info@beaconedu.com.np

राष्ट्रिय दैनिक
पोखरापत्र
Pokharapatra National Daily

खोप: कोरोनाको पूर्ण रोकथाम होइन, यसले सुरक्षित हुन सघाउने मात्र हो ।
खोप लगाऔं, अनुशासित जीवनशैली अपनाऔं ।
नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

❑ वर्ष २२ ❑ अङ्क २२२ ❑ श्रेणी क्षेत्रीय 'क' ❑ २०७८ भदौ ८ गते मंगलबार ❑ 24 Aug. 2021 ❑ पृष्ठ ४ ❑ मूल्य रू. २।-

एमाले एकताको अस्त्र : '१० बुँदे सहमति'

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, ७ भदौ

नेकपा (एमाले)भित्रको विवाद मिलाउन अध्यक्ष केपीशर्मा ओली र मध्यमार्गीधारमा रहेका स्थायी कमिटीका सदस्यको नयाँ समझदारी पछि सो पार्टीका केन्द्रीय सदस्य मनकुमारी केसीले आफ्नो भावना यसरी व्यक्त गर्नुभयो, 'एकताका लागि लाग्ने अविचलित यात्रीहरूमा धन्यवाद र बाधाई।' नेतृ केसीले केहीदिन अघि गृहजिल्ला बाग्लुङको गल्कोटस्तरीय भेलामा विवादित दुवै पक्षलाई उपस्थिति गराएर एकताको पहल पनि गर्नुभएको थियो।

प्रतिनिधिसभा सदस्य केसीले जस्तै धेरै नेता-कार्यकर्ताले आज एमालेका शीर्ष तहमा गत असार २७ गते पार्टीको विवाद समाधान कार्यदलले तयार गरेको १० बुंदे सहमतिको प्रस्तावलाई आधार मानेर गतिविधि अघि बढाउने समझदारी भएपछि सो पार्टीभित्र उत्साहको सञ्चार गरेको छ । पार्टीमा दोस्रो तहका १० नेता सम्मिलित कार्यदलले दिएको सुझाव प्रतिवेदनमा वरिष्ठ नेता माधवकुमार नेपालले शक्ति बाँडफाँट र विगतमा भएका कमजोरीलाई नेतृत्वले महशुश गर्नुपर्ने अडान राखेपछि त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुनसकेको थिएन। अध्यक्ष ओलीले पनि आफ्नो नेतृत्वको सरकारलाई हटाएर विपक्षी गठबन्धन बनाएर नयाँ सरकार गठनका लागि हस्ताक्षर र सर्वोच्च अदालतमा पुग्नेजस्ता नेपाल पक्षका कार्य क्षम्य नहुने जनाउँदै आउनुभएको थियो । यही क्रममा अध्यक्ष ओली र नेता नेपाललाई मिलाउन कार्यदलमा रहेका उपाध्यक्ष डा भीमबहादुर रावल, संसदीय दलका उपनेता सुवासचन्द्र नेम्वाङलगायतका नेता अनौपचारिकरूपमा सक्रिय भइरहनुभएको थियो । एमालेकैतर्फबाट वाग्मती प्रदेशमा नयाँ मुख्यमन्त्री हुनुभएका उपाध्यक्ष अष्टलक्ष्मी शाक्यले पनि आफू अध्यक्ष ओली र नेता नेपालको सल्लाहमा प्रदेश सरकारमा गएको र पार्टी छाड्न नसक्ने धारणा सार्वजनिक गरेपछि एकताका लागि थप दबाब पुगेको छ।

नेपालसँग विगतमा रहेका स्थायी कमिटीका बहुमत सदस्यले भने नयाँ पार्टीका पक्षमा नभई एमालेकै एकताका लागि निरन्तर पहल गरेपछि सोमबार अध्यक्ष ओलीको निवास बालकोटमा भएको छलफलमा मङ्गलबार स्थायी कमिटीको बैठक राखेर १० बुँदे कान्र्यावियनको ढाँचा र समय तालिकासहित प्रस्तुत हुन अध्यक्ष ओली तयार रहनुभएकाले बैठकले नेपालसहितका नेतालाई नयाँ पार्टी खोल्ने प्रक्रियाबाट फिर्ता हुन आह्वान गर्ने एमालेका सचिव योगेशकुमार भट्टराईलले बताउनुभयो । उहाँले त्यस्तो स्थितिमा नेता नेपालसहितको कारबाही फिर्ता हुन सहज हुने बताउनुभयो । एमालेका केन्द्रीय कार्यालयका सचिव शेरबहादुर तामाङका अनुसार मध्यमार्गी नेतासहितको सहभागितामा मङ्गलबार बिहान ११ बजे स्थायी कमिटीको बैठक बस्ने भएकाले यसले कार्यकर्तामा उत्साह पैदा गरेको बताउनुभयो । आजै नेता नेपालले राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीसँग गर्नुभएको भेट र उहाँ पक्षीय नेता चन्द्रागिरी हिल्स रिसोर्टमा छलफलका लागि जुट्नुले एमालेभित्रको एकता र विभाजनको प्रक्रियाले निर्णायकरूपमा लिने देखिएको छ।

नेपाल सरकारले पार्टी विभाजनका लागि केन्द्रीय कमिटी वा संसदीय दलमा २० प्रतिशत संख्या भए पुग्ने व्यवस्थाको खुकुलो कानून अध्यादेशमार्फत् ल्याइदिएपछि नेता नेपालले यही भदौ २ गते पार्टी दर्ताका लागि निर्वाचन आयोगमा निवेदन दिनुभयो । सो निवेदनमाथि यही भदौ ९ गते सनाखत हुने तय भएको छ । एमालेले नेता नेपालसहित १४ प्रतिनिधिसभा सदस्यलाई पदमुक्त गर्न संघीय संसद् सचिवालयमा यही भदौ १ गते पत्र पठाएको थियो । गत वैशाख २७ गते तत्कालीन प्रधानमन्त्री एवम् पार्टीका अध्यक्ष केपीशर्मा ओलीलाई संसद्मा विश्वासको मत नदिएको आरोपमा तीन नेतालाई कारबाही गरिएको हो । एमालेले कारबाहीका लागि सिफारिश गरिएकामा जीवनराम श्रेष्ठ, मुकुन्द न्यौपाने, रामकुमारी झाँक्री, कल्याणी खड्का, लक्ष्मीकुमारी चौधरी, निरादेवी जैरु, पुष्पाकुमारी कर्ण, सरला यादव, कलिला खातुन, विरोध खतिवडा, कृष्णलाल महर्जन, भवानी खापुङ र मेटमणि चौधरी रहनुभएको छ।

प्रतिनिधिसभाको विघटन र पुनःस्थापना, नेकपाभित्रको विवाद, एमाले र नेकपा (माओवादी केन्द्र) लाई पूर्ववत् स्थितिमा फर्काउने सर्वोच्च अदालतको फैसलायताका घटनामा एमालेभित्र विवाद उत्पन्न हुँदै आएको छ । सो १० बुँदे सिफारिशमा पार्टीका सबै कमिटी, निकाय र जनसंगठनलाई नवौं राष्ट्रिय महाधिवेशनबाट पारित राजनीतिक कार्यदिशा र विधानको व्यवस्थाबमोजिम नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (नेकपा) हुनुपूर्व २०७५ जेठ २ गतेको (जेठ ३ गतेको केन्द्रीय कमिटीमा मनोनयन गर्ने निर्णय)समेतलाई आधारमा मानी संगठनात्मक अवस्थाबाट क्रियाशील हुने उल्लेख छ। सहमतिमा २०७७ फागुन २३ गतेको सर्वोच्च अदालतको फैसलाबाट एमाले पुनःर्जीवित भएपछि वैधानिक व्यवस्था तथा एकतासँग मेल नखाने कुनै पनि तर्फका राजनीतिक र सांगठनिक काम कारवाही स्वतःबदर हुने, उक्त फैसलापछि एमालेमै रहने निर्णयमा पुगेका तत्कालीन नेकपा (माओवादी केन्द्र)का रामबहादुर थापालगायत नेतालाई स्वागत गर्दै नेकपामा रहँदाका स्थायी कमिटी र केन्द्रीय कमिटीमा रहेका ती नेतालाई सोही कमिटीमा रहने निर्धारण गरिएको छ।

एमालेका अध्यक्ष ओली र वरिष्ठ नेता नेपालबीच गत जेठ २ गतेको सहमतिका आधारमा गठित १० सदस्यीय कार्यदलमा संसदीय दलका उपनेता नेम्वाङ, उपाध्यक्ष डा. रावल, उपमहासचिवद्वय विष्णुप्रसाद पौडेल र घनश्याम भुसाल, सचिवद्वय प्रदीपकुमार ज्ञवाली र गोकर्णराज विष्ट, स्थायी कमिटी सदस्य सुरेन्द्र पाण्डे, शंकर पोखरेल, विष्णु रिमाल र रघुजी पन्त हुनुहुन्थ्यो भने उपाध्यक्ष युवराज ज्ञवाली, सचिव भीम आचार्य र भट्टराईलगायतले अनौपचारिकरूपमा उक्त सहमतिको कार्यान्वयनमा जोड दिँदै आउनुभएको थियो।

गण्डकी प्रदेशमा २६९ संक्रमित

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, ७ भदौ

गण्डकी प्रदेशमा २६९ कोरोना सङ्क्रमित थपिएका छन् । पछिल्लो २४ घण्टामा प्रदेशमा चार संक्रमितको मृत्यु भएको गण्डकी प्रदेश स्वास्थ्य निर्देशनालयले जनाएको छ।

योसँगै हालसम्म गण्डकी प्रदेशमा कोरोना संक्रमण भई मृत्यु हुनेको संख्या एक हजार २४३ जना पुगेको छ। मृत्यु हुनेमा स्याङ्जाको गल्याङ नगरपालिका-३ का ६८ वर्षीय पुरुष छन् भने कास्कीका तीन जनामध्ये पोखरा महानगरपालिका- १० की १०२ वर्षीय महिला, वडा नं १५ की ३५ वर्षीय महिला र वडा नं २६ का ८२ वर्षीय पुरुष रहेको गण्डकी प्रदेश स्वास्थ्य आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रका संयोजक नवराज शर्माले जानकारी दिनुभयो।

निर्देशनालयको तथ्याङ्कअनुसार पछिल्लो २४ घण्टामा ६५४ संक्रमित निको भएका छन् । प्रदेशमा चार हजार २१० होमआइसोलेशनमा छन्। प्रदेशमा सक्रिय संक्रमितको संख्या चार हजार ५७८ पुगेको निर्देशनालयले जनाएको छ।

एक हजार ८०१ संक्रमित, २४ को मृत्यु

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, ७ भदौ

बितेका २४ घण्टामा एक हजार ८०१ जनामा कोरोना संक्रमण पुष्टि भएको छ। नयाँ बिरामी थपिएसँगै देशभर संक्रमितको संख्या आठ लाख २९ हजार ४४३ पुगेको छ।

थप आठ हजार ७०४ जनाको पीसीआर परीक्षण तथा दुई हजार ६२२ जनाको एन्टिजेन विधिबाट कोरोना परीक्षण गरिएको थियो । पीसीआर विधिबाट एक हजार ५४८ तथा एन्टिजेनबाट २५३ जनामा संक्रमण पुष्टि भएको स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले जनाएको छ।

हालसम्म सात लाख ९७ जना कोरोनाबाट मुक्त भइ घर फर्किएका छन् । पछिल्लो २४ घण्टामा देशभर एक हजार ९२४ संक्रमित निको भएर घर फर्किएका छन्। निको हुने दर ९३ दशमलव पाँच प्रतिशत रहेको छ । हाल देशभर सक्रिय संक्रमितको संख्या ३८ हजार ३५१ रहेको छ।

बितेका २४ घण्टमा देशभर १२ हजार ३४४ जनाले कोरोनाविरुद्धको खोप लगाएको मन्त्रालयले जनाएको छ। हाल देशभर ६७९ संक्रमितको सघन उपचार कक्षमा तथा १७६ संक्रमितको उपचार भेन्टिलेटरमा भइरहेको छ । काठमाडौं उपत्यकामा पछिल्लो

बाँकी अन्तिम पृष्ठमा ▶▶

पोखरा ईन्जिनियरिङ्ग कलेजको नयाँ भर्ना सम्बन्धि सूचना !
प्राविधिक ईन्जिनियरिङ्ग शिक्षामा सधै अग्रस्थानमा रहन सफल यस पोखरा ईन्जिनियरिङ्ग कलेजमा नयाँ शैक्षिक शत्र २०७८/७९ को लागि निम्न विषयहरूमा भर्ना खुल्यो ।
कार्यक्रमहरु:
❖ Diploma in Computer Engineering (Overseer) 3 yrs
❖ Diploma in Civil Engineering (Overseer) 3 yrs
आवश्यक न्यूनतम योग्यता : SEE मा Math र Science मा C र अंग्रेजीमा D+ वा सो सरह।
❖ Pre-Diploma in Civil Engineering (18 months) को लागि SEE वा SLC मा जुनसुकै Grade वा प्रतिशत ल्याएको विद्यार्थीले पनि पढ्न पाउने।
फारम बुझाउने अन्तिम मिति : २०७८ भाद्र १८ गते शुक्रबार सम्म मात्र।
नोट: जनजाति, महिला, दलित, मधेसी, दुर्गम, विपन्न, पिछडा वर्ग र उत्कृष्ट विद्यार्थीहरुलाई छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिएको छ ।
विस्तृत जानकारीको लागि:
पोखरा ईन्जिनियरिङ्ग कलेज
फिर्के-८ पोखरा, फोन नं.०६१-५२५९२६, ५३१२०९, ५२८५३०
www.pec.edu.np

अबिलर बर्षादको कारण पोखरामा ६ सय कालिजका चल्ला मरे

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, ७ भदौ

लगातार करिब १४ घण्टासम्म पानी पर्दा पोखराको एक कालिज फार्ममा एक दिन अघि मात्र खुल्ला आकास मुनिको खोरमा छाडेका कालिजका चल्ला मरेका छन् ।

अविलर बर्षादको कारण पोखरा महानगरपालिका वडा नम्बर ११ स्थित काहुँडाँडा धराहरा नजिक रहेको ससु कालिज फार्मका ६ सय ११ वटा कालिजका चल्ल मरेको कालिज फार्म संचालक युवा व्यवसायी सुवास गुरुङले बताए।

करिब १ हजार १ सय कालिजका चल्ला पहिलो लटमा हालेका उनले मौसमको ख्याल गर्न नसक्दा पहिलो गाँसमै ढुंगा जस्तै पहिलो लटमै नराम्रोसंग क्षति व्यहोर्नु परेको छ । ९७ दिनको दिनमा उक्त चल्ला पर्दा आफ्नो करिब १७ लाख मुल्य बराबरको क्षति भएको उनले अनुमान गरेका छन्। कोठामा राखेर हुर्काका चल्ला लगातार १४ घण्टाको पानीले गर्दा एक्कासि खुल्ला आकासमा छाड्दा कालिजका चल्ला मर्न गएको सुवासले जनाए। गुरुङले भने "९६ दिनसम्म कोठामा राखेर हुर्काका चल्ला खुल्ला आकास मुनिको खोरमा छाडेको केही घण्टामै लगातार पानी परेको कारण ६ सय भन्दा बढी चल्ला मरेका छन् ।"

पोथीले अण्डा पार्न थाले पछि कालिजको मासु खान उपयुक्त हुने बताएका उनले बाँकी रहेका चल्लालाई बचाउन आफुले पहल गर्ने जनाए। विगत केही बर्ष देखि व्यवसायीक रुपमा बाख्रा पालन गर्दै आएका सुवासले पछिल्लो समयमा कालिजको माग बढेसंगै कालिज पालन व्यवसाय गर्न कसिएका हुन्। उनले भने "यो मेरो पहिलो प्रयास हो, केही छैन यो मेरो लागि पाठ हो, भोलिका दिनमा यस्ता कुरालाई ख्याल गदै म अघि बढ्ने छु, मैले जसरी मौसमलाई ख्याल नगरी कसैले चल्ला नछोड्नु होला ।" आफुहरुसंग करिब ६ रोपनीको कालिज खोर भए पनि हाल एक तिहाई भाग मात्र प्रयोग गरिएको उनले जनाए । यसैबिच, पोखरामा केही बर्ष देखि कालिज पालन व्यवसाय संचालन गर्दै आएका तुलसी कुन्ज इको एण्ड वाइल्ड भिलेज प्रा.लि.संचालक मध्यका एक धुर्व बहादुर थापाले कालिजलाई खुल्ला आकास मुनिको खोरमा छाड्दा पानी नपर्ने मौसम हेरी बुझेर मात्र छाड्नु पर्ने अन्यथा चल्ला मर्ने सम्भावना हुने उनले बताए । गत बर्ष आफुहरुले समेत पानी पर्दा कालिजका चल्ला छाड्दा करिब एक सय ५० वटा चल्ला मरेको उनले जनाए । घर तथा कोठामा हुर्काइएका चल्ला खुल्ला आकास मुनिको खोरमा छोड्दा कम्तीमा केही हप्ता पानी नपर्ने वा लगातार पानी पर्ने दिनमा चल्ला छाड्न नहुने थापाले बताए।

थापा सहितको टोलीले पोखरा १८ को फेवाताल नजिक पखौपी स्थित रातमाटेमा र भकुण्डेमा समेत विगत तीन बर्ष देखि कालिज पालन व्यवसाय सुरु गर्दै आएका छन्।

निर्धारित मितिमै कांग्रेस महाधिवेशन गर्न जोड

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, ७ भदौ

नेपाली कांग्रेसका नेताहरूले निर्धारित मितिमै पार्टीको १४औँ महाधिवेशन हुनुपर्नेमा जोड दिएका छन् । पार्टीको संस्थापन इतर पक्षका नेताहरूको सोमबारको बैठकले क्रियाशील सदस्यताको काम केन्द्रीय कार्य समितिको बैठकले निर्धारण गरेको मितिभन्दा ढिला भएकामा ध्यानाकर्षणसमेत भएको जनाएको छ।

बैठकमा निर्धारित समयमै क्रियाशील सदस्यताको काम र महाधिवेशन हुनुपर्ने तथा आफ्नो पक्षबाट महाधिवेशनमा सभापतिको साझा उम्मेदवार बनाउने विषयमा छलफल भएको नेता बलबहादुर केसीले जानकारी दिनुभयो । नेताहरूबीच पार्टीको सैद्धान्तिक र सङ्गठनात्मक रूपमा गर्नुपर्ने विविध विषय र भावी दिनमा पार्टीलाई थप सशक्त नेतृत्वको आवश्यकताका बारेमा छलफल भएको थियो।

बैठकमा वरिष्ठ नेता रामचन्द्र पौडेल, महामन्त्री डा शशाङ्क कोइराला, पूर्वमहामन्त्री प्रकाशमान सिंह, नेता डा रामशरण महत, अर्जुननरसिंह केसी, केसी, सुजाता कोइराला, शेखर कोइराला उपस्थित हुनुहुन्थ्यो।

प्राकृतिक विपत्तिलाई राहत सहयोग

श्रीकृष्ण सिग्देल
स्याङ्जा, ७ भदौ

वालिङ नगरपालिका भित्र रहेका प्राकृतिक विपत्तिमा परेका पिडितलाई राहत वितरण गरिएको छ । सामुदायीक बन उपभोक्ता महासंघ स्याङ्जाको अनुरोधमा एशोसिएसन अन्नपुर्ण नेपाल स्वीस नामक संस्थाले प्राकृतिक विपत्तीमा परेका पिडितलाई राहत सहयोग गरेको हो।

बाढीपहिरोबाट घरवार बिहिन, विस्थापित र अति विपन्न २५ घरपरिवारलाई चामल, दाल, नुन र तेल राहत सहयोग वितरण गरिएको सामुदायीक बन उपभोक्ता महासंघ वालिङ नगरल समितिका अध्यक्ष कमलप्रसाद गैह्रेले जानकारी दिए। मानव सेवा नै सबै भन्दा ठुलो धर्म हो भन्ने नारा बोकेको एशोसिएसन अन्नपुर्णले गण्डकी प्रदेशका विभिन्न जिल्लामा बाढी पहिरोकबाट कारण विस्थापित भएका पिडितलाई राहत वितरण गर्ने क्रममा स्याङ्जा आइपुगेको बताइएको छ। वालिङ नगर उपप्रमुख कल्पना तिवारीको

रोहवरमा संस्थाले नगर भित्र रहेका बाढीपिडतलाई राहत वितरण गरेको थियो।

प्राकृतिक विपत्तीमा परिवार सहित घर गुमाएका पिडितलाई राहत वितरणले केही हदसम्म भएपनि गर्जो टरेको उपप्रमुख तिवारीले बताइन् । वालिङ नगरपालिकाले पनि बाढीपिडित नागरिकलाई खाद्यन्न, स्वास्थ्य र बासको व्यवस्थापन गरेको जानकारी दिदै उपप्रमुख तिवारीले प्राकृतिक विपत्तीमा वालिङ नगरपालिकाले ठुलो क्षती व्यहोरेको बताइन् । प्राकृतिक विपत् चाहेर आउने होइन उपप्रमुख तिवारीले भनिन्,'यसको सामाना गर्ने सामार्थ्य हामी सगँ हुनुपर्छ ।' दुखको बेला राहत आवश्यकता परेपनि बिस्तारै नयाँ जिवनमा फकुर्न हाम्रो पनि कर्तव्य हुनेछ उनले भनिन्। पिडितलाई राहत सहयोग गर्ने संस्था र समन्वय गर्ने बन उपभोक्ता संस्थालाई तिवारीले धन्यवाद दिइन् । राहत वितरणमा बन उपभोक्ता महासंघ गण्डकी प्रदेश सदस्य ऋषिराम काफ्ले, रेडियो आँधीखोलाका अध्यक्ष नेत्रप्रसाद पाण्डे, समाजसेवी भुपराज वगाले, महासंघका उपाध्यक्ष दिपेन्द्र गैहे, संस्थाका अञ्जली क्षेत्री र सन्तोषी जीसि लगायतले विपत्मा परेका नागरिकलाई सहयोग गर्नु नै धर्म भएको बताएका थिए।

वालिङ नगरपालिकाका हरेक वडाका बाढीपिडितलाई राहत वितरण गरिएको थियो। वालिङ १ मा ५ जना, २ मा २ जना, ८ मा ४ जना, ९ मा १ जना, १० मा १ जना, १३ मा ३ जना, १२ मा १ र १४ वडामा ७ जनाले राहत पाएका हुन्। गतबर्ष वालिङ नगरपालिकामा मानवीय क्षती सहित दर्जनौ घरवार विहिन भएका थिए । एसोसिएसन अन्नपुर्ण संस्थाले मानव सेवा मार्फत आमाबुवा गुमाएका वालवालिकालाई लालनपालन र अध्ययन गराउदै सडक बालवालिकाको सेवारत काम गर्दै आएको संस्थाका सह संचालक श्यामलाल रोकाले बताए।

पोखरामा भ्वाङ पर्ने क्रम रोकिएनः पोखराका विभिन्न ठाँउमा बर्षादको समयमा भ्वाङ पर्ने क्रम यस बर्ष पनि निरन्तर रहेको छ। पोखरामा पछिल्लो समयमा पोखराको महेन्द्रपुल सेलवेज डिपार्टमेन्टल स्टोर्सको गेट अगाडी अर्थात गरिमा विकास बैंक महेन्द्रपुल शाखा कार्यालयको अगाडिको पेटि सहितको भागमा भ्वाङ परेको हो। फोटो : पोखरापत्र

आठमहिने बालिकासहित एकै परिवारका तीनले गरे आत्महत्या

रासस
झापा, ७ भदौ

कनकाई नगरपालिका-१ रमाइलो टोलमा आठ महिनाकी बालिकासहित एकै परिवारका तीन जनाले आत्महत्या गरेका छन् । आत्महत्या गर्नेमा ४० वर्षीय रवीन विश्वकर्मा, उनकी २९ वर्षीया श्रीमती मुना विश्वकर्मा र आठ महिनाकी छोरी रुविना विश्वकर्मा रहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालयले जनाएको छ।

उनीहरुलाई आफ्नै घरभित्र सोमबार बिहान झुण्डिएको अवस्थामा फेला पारेको प्रहरीले जनाएको छ। मुनाले आठ महिने छोरीलाई छातीमा टाँसेर बर्कीले बाँधेर झुण्डिएको अवस्थामा रहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रवक्ता राकेश थापाले बताउनुभयो । मृतक रवीन वैदेशिक रोजगारीमा जानका लागि केही दिन पहिले काठमाडौँसम्म गएको तर कोरोना पोजेटिभ देखिएका कारण फर्किएर आएको स्थानीयवासीले बताएका छन्।

स्थानीयवासीका अनुसार रवीन वैदेशिक रोजगारमा स्थानीय युवालाई पठाउने एजेन्टका रुपमा काम गर्दै आएका थिए। आत्महत्या गर्नुपर्ने कारण खुल्न नसकेको र थप अनुसन्धान भइरहेको प्रहरीले जनाएको छ।

घाटा बढेको भन्दै पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य वृद्धि

रासस
काठमाडौं, ७ भदौ

नेपाल आयल निगमले पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य वृद्धि गरेको छ। बढेको मूल्य सोमबार राति १२ बजेदेखि लागू हुनेछ । निगमका अनुसार पेट्रोलमा प्रतिलिटर रु दुई तथा डिजल र मट्टीतेलमा पनि प्रतिलिटर रु दुई नै वृद्धि गरिएको छ।

नयाँ मूल्यअनुसार अब पेट्रोल प्रतिलिटर रु १३० पुगेको छ। यस्तै डिजल र मट्टीतेल प्रतिलिटर रु ११३ पुगेको छ। यसअघि पेट्रोल प्रतिलिटर रु १२८, डिजल र मट्टीतेल प्रतिलिटर रु १११ मा बिक्री हुँदै आएको थियो। निगमले खाना पकाउने एलपी ग्यासमा प्रतिसिलिण्डर रु २५ ले वृद्धि गरेको छ। यसअघि प्रतिसिलिण्डर रु एक हजार ४२५ मा कारोबार हुँदै आएको ग्यास अब रु एक हजार ४५० पुगेको छ। आन्तरिकतर्फको हवाई इन्धनको मूल्यसमेत प्रतिलिटर रु दुईले वृद्धि भई रु ८६ पुगेको छ। अन्तर्राष्ट्रिय हवाई इन्धनतर्फ प्रतिकिलो १६ डलरले वृद्धि गरी ७७० अमेरिकी डलर कायम गरिएको छ । मूल्य बढाउँदा समेत पेट्रोलमा प्रतिलिटर ८ रुपैयाँ ४२ पैसा, डिजलमा प्रतिलिटर २ रुपैयाँ ६४ पैसा र ग्यासमा प्रतिसिलण्डर ४२० रुपैयाँ ७५ पैसा घाटा रहेको निगमको जिकिर छ । निषेधाज्ञा जारी रहेको अवस्थामा पछिल्लो १५ दिनमा मात्रै निगमलाई रु ९६ करोड नौ लाख घाटा हुने देखिएको छ। निगमका अनुसार पेट्रोलमा कूल रु १९ करोड, डिजलमा रु १९ करोड छ लाख र खाना पकाउने एलपी ग्यासमा रु ६२ करोड २२ लाख बराबरको घाटा रहेको छ। इण्डियन आयल कर्पोरेशनबाट प्राप्त पछिल्लो मूल्य सूचीअनुसार पछिल्लो १५ दिनमा रु एक अर्ब १५ करोड २२ लाख बराबरको घाटा हुने देखिएपछि मूल्य वृद्धि गरिएको निगमका प्रवक्ता विनितमणि उपाध्यायले जानकारी दिनुभयो । भारतीय सीमा क्षेत्रमा पेट्रोल प्रतिलिटर ४१ रुपैयाँ १९ पैसा, डिजल प्रतिलिटर ४४ रुपैयाँ ४ पैसा नेपालतर्फ सस्तो रहेको छ।

एक हजार...

समय ७०८ संक्रमित थपिएका छन् । काठमाडौँमा ४४१, ललितपुरमा १६७ तथा भक्तपुरमा १०० जनामा संक्रमण पुष्टि भएको मन्त्रालयले जनाएको छ । काठमाडौँमा हाल सक्रिय संत्रलमितको संख्या सात हजार १८२, भक्तपुरमा एक हजार ४११ तथा ललितपुरमा दुई हजार २४० रहेको छ। पछिल्लो समय देशमा कोरोना भाइरसको संक्रमणबाट थप २४ संक्रमितको मृत्यु भएको छ । योसँगै कोरोना भाइरसको संक्रमणबाट ज्यान गुमाउनेको संख्या १० हजार ५३३ पुगेको मन्त्रालयले जनाएको छ।

'सभामुखलाई धम्कीपूर्ण अभिव्यक्ति लोकतान्त्रिक प्रणालीविरुद्ध'

रासस
काठमाडौं, ७ भदौ

प्रतिनिधिसभामा प्रतिनिधित्व गर्ने नेपाली काँग्रेस, नेकपा(माओवादी केन्द्र) लगायतका दलले सभामुख अग्निप्रसाद सापकोटमाथि नेकपा(एमाले)का सांसदहरुले यही भदौ ३ र ४ गते उहाँको कार्यकक्षमा देखाएको व्यवहारको निन्दा गरेका छन्।

ती दलका तर्फबाट आज जारी गरिएको संयुक्त विज्ञप्तिमा सभामुखको कार्यकक्षमा प्रमुख प्रतिपक्षी दल एमालेका सांसदले सभामुखलाई लक्षित गरी दिएको संसदीय मर्यादाविपरीत बल प्रयोग जस्ता धम्कीपूर्ण अभिव्यक्ति र सोही दिन प्रमुख विपक्षी दलका नेताले सार्वजनिकरुपमा सञ्चारमाध्यममा दिनुभएको धम्कीमूलक अभिव्यक्तिप्रति आफूहरुको गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको उल्लेख छ । नेपालको संवैधानिक व्यवस्थाअनुसार सभामुख पद व्यवस्थापिकाको प्रमुख हुनाका साथै सङ्घीय संसद्को संरक्षक पनि भएको जनाउँदै संयुक्त विज्ञप्तिमा सभामुखविरुद्धका धम्कीपूर्ण अभिव्यक्ति वर्तमान संवैधानिक व्यवस्था र लोकतान्त्रिक प्रणालीविरुद्धका हुन् भनिएको छ । संवैधानिक व्यवस्थाको रक्षा गर्नु सबै सांसदको दायित्व रहेको उल्लेख गर्दै विज्ञप्तिमा सभामुखविरुद्ध दिइएको धम्कीपूर्ण अभिव्यक्तिप्रति घोर आपत्ति प्रकट गर्दै संवैधानिक मर्यादाको अवलम्बन गर्न आग्रह गरिएको छ। यसरी संयुक्त विज्ञप्ति जारी गर्नेमा काँग्रेसका सचेतक पुष्पा भुसाल, माओवादी केन्द्रका प्रमुख सचेतक देवप्रसाद गुरुङ, जनता समाजवादीका सांसद प्रदीप यादव, राष्ट्रिय जनमोर्चाका सांसद दुर्गा पौडेल र प्रतिनिधिसभा सदस्य जीवनराम श्रेष्ठ हुनुहुन्छ।

आफ्नो पार्टीले कारवाही गरेका १४ सांसदलाई कारवाही नगरेको भन्दै एमालेका सांसद यही भदौ ३ र ४ गते सभामुखको कार्यकक्षमा धर्ना बसेका थिए । सो क्रममा सभामुखले अरु दलका सांसदलाई तत्काल कारवाही गरेको भए पनि एमालेकालाई जोगाएको भन्दै आपत्ति जनाइएको थियो। सोही क्रममा केही सांसदले अर्मादित व्यवहार गरेको सभामुखको सचिवालयले जनाएको थियो।

साउनमा १४२ मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटना

रासस
काठमाडौं, ७ भदौ

अनौपचारिक क्षेत्र सेवा केन्द्र (इन्सेक) ले गत साउनमा १४२ मानव अधिकार उल्लङ्घन तथा ज्यादतिका घटना भएका जनाएको छ।

इन्सेकले सोमबार सार्वजनिक गरेको मासिक विश्लेषण प्रतिवेदनअनुसार १०८ महिला र ३४ पुरुषमाथि मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटना भएका हुन्। इन्सेकले गरेको अध्ययनअनुसार राज्यपक्षबाट चार र अन्य पक्षबाट १३८ पीडित भएका जनाएको छ। त्यसमध्ये प्रदेश नं १ मा २५, प्रदेश नं २ मा ४९, लुम्बिनी प्रदेशमा १९, गण्डकी प्रदेशमा १७, कर्णाली प्रदेशमा १५, वाग्मती प्रदेश र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा छ/छ जना पीडित भएका छन्। साउनमा पत्नी हत्याका नौ, परिवारजनबाट हत्याका चार, बलात्कारपछि हत्याको एक, हिरासतमा मृत्युका दुई, एक मानव अधिकार रक्षकसहित नौ जनालाई कुटपिट गरिएको, जातीय विभेदका घटना तीन, पुरुषलाई गरिएको यौन दुर्व्यवहारको घटनामा एक र १५ घाइते भएको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ । तीमध्ये बाल अधिकार उल्लङ्घनका घटना ५१ भएको प्रवितेदनमा छ। अभिलेखित घटनामध्ये बलात्कार ३९, यौन दुर्व्यवहार १०, बेचबिखन एक र बेचबिखन प्रयासको घटना एक भएको इन्सेकले जनाएको छ। यस्तै महिला अधिकार उल्लङ्घनका घटना ३९ भएको अध्ययनले देखाएको छ। बलात्कारका घटना २०, बलात्कार प्रयास पाँच, यौन दुर्व्यवहार तीन, जबर्जस्ती यौन कार्यमा लगाइएको एक, एसिड प्रहार एक, 'बोक्सी' आरोप एक र घरेलु हिंसा तीन भएको इन्सेकको उक्त प्रतिवेदनमा उल्लेख छ।

कपालको उपचार

कपाल झर्न तुरुन्त रोक्ने तथा उमार्ने

के तपाई कपाल झरेर चिन्तित हुनुहुन्छ ?

- कपाल कोर्दा, नुहाउदाँ समेत सय भन्दा वढी नियमित झरिहेको छ,
- चिसो समयमा कपालका समस्याहरु बढ्न सक्छन्
- कपालको वीच वीचमा टाटुपरेर झरेको छ, कपाल चिलाउने, चाँया पर्ने, चिसोको समयमा चाँया पर्ने, कपाल झर्ने तथा टाउकोमा घाउ खटिरा आउने जस्ता समस्या छन्।
- कपाल झरेको कारणले झुसिलो, पातलो, छोटो भएको छ, कपाल समय अगाबै फुल्ने, टाउकोको अगाडिको भाग झर्ने, दाढी झर्ने, अनावश्यक रौं पलाउने भएको छ। यदि यस्ता समस्या तथा कपालका कुनैपनि समस्या भएका छन् भने एक पटक सम्पर्क राखी स्वास्थ्य लाभ लिनुहोला।

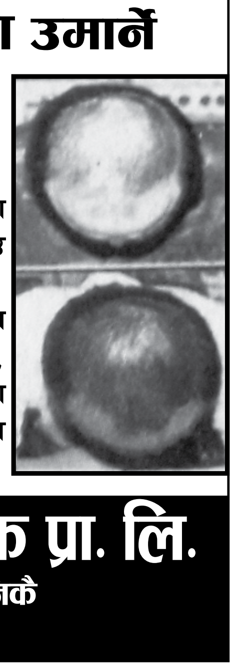

सम्पर्कः पञ्चम आयुर्वेद क्लिनिक प्रा. लि.
पोखरा-१०, इन्द्रमार्ग, पोखरा रंगशाला नजिकै
फोन नं. ०६१-४३२२४२, ९८४६०६८८०६

के तपाईमा यौनसम्बन्धी समस्या छ

पुरुषमा देखिने:
शिघ्रपतन, यौन सन्तुष्टी नहुने, यौन चाहना नहुने, लिङग उत्तेजना नहुने, लिङ चिलाउने, सरुवा यौन रोग, स्वप्नदोष, लिङगको आकार सानो हुने आदि ।

महिलाहरुमा देखिने:
स्तन सानो गिलो हुने, सेतो पानी बग्ने, योनी चिलाउने, तल्लो पेट दुख्ने, ढाड दुख्ने, महिनाबारीमा गडवडी, यौन सन्तुष्टिमा कमी हुने आदि ।

सुन्दरता : अनुहारका सबै किसिमका दाग, डण्डीफोर कालोपोतो, अनावश्यक कोठी वा फोकाहरु, दुवी, सेता दुवी, साथै अन्य चर्मरोगहरु ।

मलद्वार सम्वन्धी रोग : छारसुत्रद्वार पायल्स, फिस्टुला, फिसरको सफल उपचारका साथै मलद्वारमा मासु पलाएको, दिसा बस्दा गाह्रो हुने, मलद्वार दुख्ने, पोल्ने, दिसासँग रगत बग्ने आदि समस्याहरूको सफल उपचार गरिन्छ।

महिला वा पुरुषमा हुने (बाँझोपन) निःसन्तानपनको सफल उपचार

जाँच्ने समय: प्रत्येक दिन बिहान ९:०० बजेदेखि बेलुकी ५:०० बजेसम्म

सम्पर्क स्थान :
माता मनकामना आर्युर्बेद क्लिनीक प्रा.लि.
नयाँबजार पोखरा (न्यू विवेक आयल स्टोर्सको घरमा)
फोन ०६१- ५८९१९४, ९८४४३११९०६, ९८४६०४११३१

नोट : नयाँ तथा पुराना बिरामीहरुले यथाशीघ्र सम्पर्क गर्नुहोला।

फेवा प्रकाशन प्रा.लि.द्वारा प्रकाशित पोखरापत्र राष्ट्रिय दैनिकका लागि प्रधान सम्पादक : पुण्य पौडेल, सम्पादकः रतन गुरुङ, कार्यकारी सम्पादक : शोभाकान्त सिग्देल, प्रबन्ध निर्देशकः नारायण भण्डारी
कार्यालयः नयाँबजार, पोखरा, फोनः ०६१-५८२५०८, ०६१-५७०६५१, ०६१-५३७८५७ E–mail: pokharapatradaily@gmail.com, pokharapatra@yahoo.com, Website : www.pokharapatra.com.np मुद्रणः हिमालय अफ्सेट प्रेस, नयाँबजार, पोखरा।

सूक्तिसुधा

ईश्वरीय चिन्तनले मनलाई शान्त पार्दछ ।

- प्रेमचन्द

सम्पादकीय

एमालेलाई ठूलो क्षतिबाट जोगाउने पहल

विगतमा माधव नेपाल पक्षमा लागेर पार्टीमा अन्तरसंघर्ष गरिरहेका स्थायी कमिटी सदस्यहरू मंगलवार स्थायी कमिटी बैठकमा सहभागी हुने भएका छन् । अध्यक्ष ओलीको निवास बालकोटमा सोमवार भएको छलफलमा जेठ २ गतेको अवस्थामा फर्किने सहमति भएको छ । मंगलवार बस्ने स्थायी कमिटी बैठकमा माओवादी छाडेर आएका रामबहादुर थापा बादल, टोपबहादुर रायमाझी, लेखराज भट्ट र मणि थापा पनि सहभागि हुने भएका छन् । एमालेभित्रको यो विवाद नेकपा एकता भंग हुनु अगावैदेखि शुरू भएको हो । नेकपाभित्रको विवाद उत्कर्षमा पुगेपछि नेकपा अध्यक्ष समेत रहेका तत्कालीन प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले पुस ५ गते प्रतिनिधि सभा विघटन गर्दा नेकपा विवाद फुटको स्थितिमा पुगेको थियो । ओलीले प्रतिनिधि सभा विघटन गरेपछि भोलिपल्ट संसदीय दलको बैठक बसेर अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल प्रचण्ड-माधव नेपाल समूहले ओलीलाई संसदीय दलको नेताबाट हटाएका थिए । त्यसको केही दिनपछि केन्द्रीय कमिटीको बैठक बसेर ओलीलाई अध्यक्षबाट हटाउने निर्णय गरे । ओलीलाई अध्यक्षबाट हटाएको निर्णय लिएर प्रचण्ड-नेपाल लगायतका नेताहरू निर्वाचन आयोगमा पुगे । निर्वाचन आयोगले प्रचण्ड नेपाललाई आधिकारिकता दिन अस्वीकार गऱ्यो ।

नेकपा विवाद चलिरहेको समयमा फागुन ११ सर्वोच्च अदालतले प्रतिनिधि सभा पुनःस्थापना गरिदियो । नेकपा आधिकारिकता विवाद चलिरहेको समयमा फागुन २३ गते सर्वोच्च अदालतले गरेको आदेशले नेकपा एकता भंग गरिदियो । सर्वोच्चले तत्कालीन माओवादी केन्द्र र एमालेलाई साविकको अवस्थामा ब्युँताइदियो । फागुन २३ गते सर्वोच्चको आदेशले एमाले ब्युँतिएपछि फागुन २८ गते अध्यक्ष ओलीले आफूपक्षीय नेताको बैठक बोलाएर जिम्मेवारी हेरफेर गर्ने र केन्द्रीय कमिटीलाई महाधिवेशन आयोजक कमिटीमा रुपान्तरण गर्ने लगायतको निर्णय गऱ्यो । फागुन २८ गतेको निर्णय खारेज गरेर जेठ २ (माओवादीसँग पार्टी एकता गर्नु अघिको अवस्था २०७५ जेठ २)मा फर्किनुपर्ने शर्त माधव नेपाल समूहले राख्यो । 'जेठ २' मा फर्किनुपर्ने विषयलाई एक सूत्रीय अडान बनाएर माधव नेपाल पक्षले पार्टीमा समानान्तर अभ्यास शुरू गर्यो । अध्यक्ष ओलीको विरोधका बाबजुद चैत्र ४ र ५ गते काठमाडौंमा राष्ट्रिय कार्यकर्ता भेला आयोजना गरेर माधव नेपाल समूहले जेठ २ गतेको अवस्थामा फर्किनुपर्ने अल्टिमेटम दियो ।

पार्टीभित्रको विवाद उत्कर्षमा पुगेका बेला दुवै समूहले केन्द्रीय कमिटीका समानान्तर बैठक र भेला राखे । पार्टी विवाद उत्कर्षमा पुगेको समयमा तत्कालीन प्रधानमन्त्री ओलीले वैशाख २७ गते प्रतिनिधि सभामा विश्वासको मत लिने निर्णय गरे । ओलीलाई विश्वासको मत नदिन माधव नेपाल पक्षले सामूहिक राजीनामासम्मको कुरा गरे । तर उनीहरूले राजीनामा दिएनन्, तर वैशाख २७ गते प्रतिनिधि सभाको बैठकमा उपस्थित भएनन् । माधव नेपाल पक्षको अनुपस्थितिका कारण झण्डै दुईतिहाइ बहुमतको समर्थनमा बसेको कम्युनिस्ट सरकार ढल्यो । प्रतिनिधि सभामा विश्वासको मत नपाएपछि ओलीले लामो मौनता तोड्दै माधव नेपालसँग भेटवार्ता गरे । सोही भेटवार्तापछि पार्टी विवाद समाधान गर्न दुवै पक्षका पाँच-पाँच नेता रहेको कार्यदल गठन गरे । संविधानको धारा ७६ (२) अनुसारको सरकार ढलेपछि वैशाख ३१ गते ओलीले उपधारा ३ अन्तर्गत प्रतिनिधि सभामा ठूलो दलको नेताको हैसियतमा प्रधानमन्त्री बने । ओलीले प्रतिनिधि सभामा विश्वासको मत नलिई धारा ५ को प्रक्रिया शुरू गर्न राष्ट्रपतिलाई आग्रह गरे ।

राष्ट्रपतिले आह्वान गरेपछि नेपाली कांग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवालाई प्रधानमन्त्री बनाउन माधव नेपाल पक्षका सांसदले पनि हस्ताक्षर गरे । ओली पनि प्रधानमन्त्री दाबी गर्दै शीतल निवास पुगे । प्रक्रिया नपुगेको भन्दै राष्ट्रपति विद्या भण्डारीले कसैलाई प्रधानमन्त्री बनाइनन् । ओलीले जेठ ७ गतेको मध्यरातमा प्रतिनिधि सभालाई दोस्रोपटक विघटन गरे । एमालेमा संलिन लागेको विवाद प्रतिनिधि सभा विघटनसँगै फेरि बल्झियो । कार्यदल निष्क्रिय जस्तै बन्यो । प्रतिनिधि सभा विघटनको भोलिपल्ट कांग्रेस, माओवादी र माधव नेपाल पक्षका सांसदले देउवालाई प्रधानमन्त्री बनाउन माग गर्दै सर्वोच्च अदालतमा हस्ताक्षर गर्न पुगे । यसबीचमा दोस्रो तहका नेताहरूले अनौपचारिक रूपमा भेटघाट जारी राखे । असार दोस्रो साता कार्यदल फेरि सक्रिय भयो । सहमति जुटाउन असफल भयो भन्दाभन्दै कार्यदलले असार २७ गते १० बुँदे सहमति गऱ्यो । प्रतिनिधि सभा विघटनविरूद्ध परेको रिटमाथि सर्वोच्च अदालतले फैसला सुनाउने अघिल्लो दिन राति १० बुँदे सहमति गरेर एमालेमा नयाँ सञ्चार प्रवाह भयो । असार २८ गते सर्वोच्च अदालतले प्रतिनिधि सभा पुनःस्थापना गर्दै कांग्रेस सभापति शेरबहादुर देउवालाई प्रधानमन्त्री बनाउन परमादेश जारी गरेपछि एमाले विवाद फेरि नयाँ चरणमा प्रवेश गऱ्यो । प्रधानमन्त्री देउवाको शपथमा ओली गएनन्, माधव नेपाल सहभागी भए ।

बालुवाटारबाट बालकोट सरेका ओलीले बार्दलीबाट माधव नेपाललाई 'गद्दार' भन्दै उनलाई एमालेलाई आत्मालोचना गर्ने ठाउँ पनि नभएको बताए । त्यसपछि माधव नेपालले १० बुँदेको स्वामित्व लिन अस्वीकार गरे । साउन ३ गते प्रतिनिधि सभा बैठकमा माधव नेपाल पक्षका २२ जना सांसदले देउवालाई विश्वासको मत दिए । यसले विवादलाई अझै मलजल गऱ्यो । १० बुँदे सहमति कार्यान्वयन गर्ने/नगर्ने विवादमा असार २७ पछिका एक महिना गुज्रियो । साउन ३२ गते प्रतिनिधि सभाको अधिवेशन अन्त्य गरेर दल विभाजन गर्ने खुकुलो बनाएर अध्यादेश ल्याएपछि एमाले र जसपा विभाजनका लागि निर्वाचन आयोगमा दर्ता भएको छाबुधबार सनाखत गर्न बोलाएको छ । दलीय व्यवस्थ कमजोर बनाउने दुरासय राखेर चालेको कदम हो । दल जनताको मत र साथबाट होइन तिगडम सफल भएका छन्जे रोपिएको छ त्यही फल्ने छातत्कालका लागि एमालेलाई कमजोर बनाउन खोजेपनि कालान्तरमा लोकतन्त्रलाई कमजोर बनाउछ ।

पोखरामा प्रचलित तायमचाः को सांस्कृतिक महत्व

–जमुना वर्षा शर्मा
पोखरा, ७ भदौ

पर्यटकीय नगरी पोखरा प्राकृतिक सुन्दरता मात्रै नभई कला संस्कृति र रीतिरिवाजले पनि उत्तिकै सम्पन्न छ । यस्तै सांस्कृतिक महत्व बोकेको पर्वका रुपमा पोखराका नेवार समुदायमा प्रचलित तायमचाः नृत्य पनि एक हो ।

यसलाई यहाँका नेवारी समुदायको मृत्यु संस्कारमा आधारित पर्वका रुपमा पनि लिइन्छ । कोरोना महामारीका कारण यहाँ गत वर्ष र यस वर्ष पनि धुमधामका साथ मनाउन नसकिएको यस गाइजात्रा पर्वको ऐतिहासिक र सांस्कृतिक महत्व रहेको जानकारहरु बताउँछन् ।

सनातन धर्म सेवा समितिका अध्यक्ष रवीन्द्र माकाजुका अनुसार नेवारहरू यस पर्वलाई 'साँपारु' पनि भन्दछन् । भनिन्छ- राजा प्रताप मल्लले पुत्रशोकमा डुबेकी महारानीलाई सान्त्वना दिन गाईजात्रा पर्वको थालनी गर्न लगाएका थिए । त्यसबेला शुरू भएको यो जात्रा आज पनि मृतक संस्कारमा आधारित भएरै चल्दै आइरहेको माकाजुले लेख्नुभएको पोखरामा केही जात्रा पत्र पुस्तकमा उल्लेख गरिएको छ ।

मान्यताअनुसार यस दिन धार्मिक कर्म गऱ्यो भने मृतकलाई स्वर्गलोक प्राप्त गर्न सहज हुन्छ भन्ने जनविश्वास रहिआएको छ । यो दिन दिवङ्गत भएका आफन्तको गुणगान र उनीहरुप्रति श्रद्धाञ्जलिका साथै हाँसो, ठट्टा र व्यङ्ग्य गर्दै आनन्द लिने पनि गरिन्छ । धर्मशास्त्रमा उल्लेखअनुसार जसरी मर्नुअघि गाईको पुच्छर समातेर वैतरणी गरे स्वर्ग पुगिन्छ भन्ने शास्त्रीय मान्यता छ, त्यसरी नै मृतकलाई यस कार्यबाट स्वर्गमा पुग्न सहयोग पुग्न सक्दछ भन्ने आस्था रहिआएको उक्त पुस्तकमा उल्लेख छ ।

गाईजात्राको दिन (श्रावण शुक्ल पूर्णिमाको भोलिपल्ट) मृतकको सम्झनामा गाई निकाल्ने गरिन्छ । डोको भित्र मान्छे पसेर मृतकको फोटो सजाएर बाँसको लिङ्गलाई गाईको सम्झना गरिन्छ । यसरी सम्झना गर्दा आफ्नो घरमा मात्र नभई अरुको घरमा घटेको घटना पनि थाहा हुने सहानुभूति र सान्त्वनाको सञ्चारमा हुने गरेको पाइन्छ । संस्कृतिकर्मी तीर्थ श्रेष्ठले पोखरामा नेवार समुदायको बस्ती शुरु भएदेखि नै यस पर्वको शुरुआत भएको हुनसक्ने बताउनुहुन्छ । उहाँका अनुसार तत्कालीन बाइसेचौबिसे राजा सिद्धिनारायण शाहले विसं १८२५ अगाडि नै भक्तपुरबाट २६ घर नेवार ल्याए विन्ध्यवासिनीदेखि गणेश टोलसम्म बस्ती बसाए जसलाई २६ कुरिया नामकरण गरियो । पछि बगाले टोल, रामकृष्ण टोल, गणेश टोल, भीमसेन टोल, मोहरिया टोल लामाचौतारा हुँदै नाम परिवर्तन हुँदै आयो । त्यसयता नै पोखरामा यस पर्व मनाउन थालिएको हुनसक्ने उहाँको अनुमान छ ।

यस पर्वको शुरुआतका सन्दर्भमा संस्कृतिकर्मी श्रेष्ठ भन्नुहुन्छ, "मृत्यु संस्कारमा आधारित यस पर्व राजा प्रताप मल्लले आफ्नी रानीलाई सान्त्वना दिने उद्देश्यका साथ यस्ता घटना अरुको पनि हुन्छन् भनेर देखाएर रानीको मन भुलाउन प्रारम्भ गरेको पाइन्छ ।" श्रेष्ठले ख्याली बनाई हसाउने प्रयत्न गरेको, एउटा मनोवैज्ञानिक समस्या समाधानको उपाय खोजी पनि यस पर्वमा जोडिएको साथै अर्कातर्फ यस पर्वले वर्षभरि शहरमा कति मानिसको मृत्यु भयो भनेर तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न पनि सहज हुने गरेको बताउनुभयो ।

पछिल्लो समय प्रविधिको प्रयोग र अनेक उत्सव महोत्सवले गाइजात्राको महत्वलाई घटाए पनि ऐतिहासिक सांस्कृतिक पक्षबाट हेर्दा यो पर्वको महत्व निकै रहेको उहाँको भनाइ छ । यसरी शुरू भएको यो महत्वपूर्ण जात्राका दिन पोखरामा सकेले मृतकको सम्झनामा रामायण प्रदर्शनसमेत गर्ने परम्परा रहिआएको छ । रामायण प्रदर्शन मा भगवान् रामको जीवन झल्काउने गरी झाँकी प्रदर्शन गरिन्छ । प्रदर्शनमा विशेषगरी आफ्नै सन्तानलाई राम, लक्ष्मण र सीताको भेष धारण गर्न लगाइन्छ । अर्कोतिर हनुमान, जाम्ववान, नारद, राधाकृष्ण, शिव, पार्वती आदिका झाँकी बनाएर भजन कीर्तन गर्दै नगर परिक्रमा गराइन्छ । यसरी प्रदर्शन गर्नाले मृतकले स्वर्गमा स्थान प्राप्त गर्दछन् भन्ने जनविश्वास रहेको छ ।

नेवाःखलः कास्कीका अध्यक्ष अशोक पालिखेका अनुसार गाइजात्रा अर्थात् तायमचाः प्रतियोगिता विसं २०५२ बाट निरन्तररुपमा गरिँदै आइएको छ । त्यसअघि विभिन्न अवसरमा गाईजात्रा देखाउँदै आए पनि २०५२ सालदेखि निरन्तर प्रतियोगिता हुँदै आएकोमा गत वर्ष र यस वर्ष कोरोनाका कारणले प्रतियोगिता भएन । मृतकका घरमा गाई निकाल्ने कार्य भने हुँदै आएको छ ।

यस पर्वमा चार परी र एक जोकर नचाइन्छ भने भ्याली, खिं र शहनाई बजाइन्छ । पोखरामा प्रदर्शन गरिने यो तायमचा हेर्न गाउँगाउँबाट पनि मानिस आउने गरेको पालिखेको भनाइ छ । "लोप हुँदै गएको यो संस्कृतिलाई बचाउन हरेक वर्ष प्रतियोगितात्मकरूपमा आयोजना गर्दै आएकामा कोभिड-१९ को महामारीका कारण गत वर्ष र यस वर्ष निरन्तरता पाउन सकेन", पालिखेले भन्नुभयो । निकै पुरानो इतिहास बोकेको कास्कीमा प्रचलित विभिन्न पर्वमध्येको एक गाईजात्रा पर्व अर्थात् तायमचा पनि हो । उहाँका अनुसार पहिला पाँच सात टोलमा मात्र हुने यो प्रतियोगिता पछिल्लो समय ३३ वटा टोलमा हुँदै आएको थियो ।

नयाँबजार सांस्कृतिक समितिका अध्यक्ष शम्भुलाल श्रेष्ठ धार्मिक परम्परा र व्यङ्ग्यात्मकरूपमा यो नाचको महत्व दर्शाउनु हुन्छ । उहाँका अनुसार मान्छेलाई सिङ बनाई महिलाका लुगा दुपट्टा, तास, ढाका र अन्य चोलो डोकोमा बेरी गाईलाई पूजा गर्दै बजार परिक्रमा गराइन्छ । नृत्यमा चारजना परी र एक जना नाड्गेच्यालाई बाजाको तीन तालमा नचाउने गरिन्छ । नेपाली संस्कृति संरक्षणका लागि हुँदै आएको यस्ता गाईजात्रा पर्वले नयाँ पुस्तालाई यसको ऐतिहासिक सांस्कृतिक महत्व बुझ्न अवसर मिल्दै गएको उहाँको भनाइ छ ।

बाढीले एक घर बगायो, ४५ घर जोखिममा

पोखरापत्र संवाददाता
म्याग्दी, ७ भदौ

बेनी नगरपालिका-३ भकिम्लीको दुधेखोलामा आज बिहान बाढीले एक घर बगाएको छ । बाढीका कारण ४५ घर जोखिममा परेका छन् । भकिम्लीको चिनाखेत, तोराखेत र लरेनीको सिमानामा पहिरो खसेर दुधेखोलामा आएको बाढीले कटान गरेर घर, सडक र खानेपानीको पाइप बगाउनाका साथै जोखिम बनाएको हो । वडा नं ३ भकिम्लीका वडा सदस्य गेमप्रसाद घर्तीले बाढीले बगाएर दिपा पुनको घर पूर्ण क्षति भएको जानकारी दिनुभयो । "नारायण पुन र तिलाराम थापाका घर उच्च जोखिममा छन्", उहाँले भन्नुभयो "दुधेखोलाको दाँयाबायाँ किनारमा रहेका ४५ घरधुरी भएको बस्ती नै बाढीको जोखिममा परेको छ ।" नारायणको गोठमा बाँधेको दुहुना भैंसी भाग्ने क्रममा बाढीले बगाएर मरेको छ । करिब सात सय मिटरको दुरीमा बाढीले बस्तीतर्फ कटान गरेको छ । कोप्रेतर्फ पनि कटानको जोखिम छ । बाढीका कारण बेनी नगरपालिका र मङ्गला गाउँपालिकाका चार वडालाई सदरमुकाम बेनीसँग जोड्ने बेनी-बरङजा सडक अवरुद्ध भएको छ । सडक अवरुद्ध हुँदा भकिम्ली, सुर्केमेला, बास्कुना, थामडाँडा र बरङजा सिधायातायात सम्पर्क विच्छेद भएको छ । सो क्षेत्रका किसानलाई बेनीमा दूध ढुवानी गर्न समस्या भएको छ । खानेपानी र सिँचाइका पाइप बाढीले बगाएको छ । हल्लेगौँडाको पहिराका कारण दुधेखोला-हल्लेगौँडा-डाडाँखानी हुँदै भकिम्ली जोड्ने सडक गत जेठ देखि नै अवरुद्ध छ ।

दुधेखोलाको बाढीले म्याग्दी खोला बग्ने ठाउँलाई साँघुरो बनाउँदा तलाउ बनेको छ । तलाउका कारण चुत्रेनीमा डुबान र कटानको जोखिम बढेको छ । राति १ः०० बजे भूकम्प जाँदाको जस्तो कम्पन आएपछि घर बाहिर निस्किँदा बाढी आएको देखेको र सुरक्षित ठाउँमा गएर रात कटाएको स्थानीयवासी ओमबहादुर घर्तीमगरले बताउनुभयो ।

कोरोनाका कारण जारी निषेधाज्ञाले खोसियो गाईजात्राको रौनक

–दीपक श्रेष्ठ
गोरखा, ७ भदौ

गाई जात्रा निकाल्ने सदरमुकामको ठूलो आँगन, नयाँ बजार छिपी टोल, बराह टोललगायत क्षेत्र अहिले सुनसान छ । विगतमा हरेक वर्ष आजका दिन यहाँ गाईजात्राको छुट्टै रौनक हुने गर्दथ्यो । गाईको प्रतिक बनाएर टोल टोलबाट निस्कने जात्राको भिडले बाटो हिँड्नसमेत गाह्रो हुन्थ्यो, नेवार समुदायको बाहुल्यता रहेका यी क्षेत्रमा । यहाँ दिवङ्गत आफन्तको सम्झनामा मानिसलाई गाईको प्रतिक बनाएर नगरपरिक्रमा गर्ने परम्परा धेरै पुरानो हो ।

युवायुवती, बुढापाका मात्र होइन सानासाना बालबालिका पनि विभिन्न खालका वेषभूषामा फरकफरक रुप धारण गरी बाजागाजासहित सडकमा परिक्रमा गर्दा हेर्नेहरूको भिड हुने गर्दथ्यो तर यो वर्ष यहाँका टोल प्रायः सुनसान छ । दिवङ्गत आफन्तको संझनामा जात्रा निकालेर बजार परिक्रमा गर्ने दिन यहाँका सडकमा अहिले गाईजात्रा होइन प्रहरीको ध्यान साइरन बजाउँदै दौडिरहेका छन् । "गाईजात्रा यो वर्ष कति मान्छे मरेछ भन्ने देखाउने पर्व पनि हो", नयाँ बजार छिपिटोलका सचिव रामबाबु श्रेष्ठले भन्नुभयो, "यस पटक गोरखा नगरपालिकाले पनि सबै टोलका प्रतिनिधिलाई बोलाएर नगरी नहुने साँस्कृतिक कार्यक्रम भीडभाड नहुनेगरी गर्न अनुरोध गरेकाले परम्परा धान्ने हिसावले मात्र जात्रा मनाएका छौँ ।"

जात्राको रौनक कोरोनाले खोसेकाले आठ-दश जना जम्मा हुन्छौँ, गाई बनाउछौँ, बाजा बजाउछौँ, करिब १० मिनेट भित्रै सम्पन्न गर्ने गरी परम्परा धान्ने काम गर्छौँ, उहाँले भन्नुभयो ।

अघिल्ला वर्षहरूमा जनैपूर्णिमाका दिन बाजागाजासहित विध्यवासिनी मन्दिरमा नुहाउन जाने गरिन्थ्यो भने गाईजात्राको दिन बिहान जोगी बनेर बाराही मन्दिरको नौ धारामा नुहाउने दिउँसो र बेलुकीपख मरेको मान्छेको घरबाट गाई निकालेर बाजागाजासहित टाकटुके नाच देखाउँदै बजार परिक्रमा गर्ने गरिन्थ्यो । पिछी टोलमा डोकोमा बाँस राखेर गाईकाको हातखुट्टा जस्तै आकृति निर्माण गरी जात्रा निकाल्ने यहाँको अर्को नौलो प्रचलन थियो । त्यसरी बनाइएको गाईलाई दिवङ्गत परिवारका सदस्य आएर पूजा गरेपछि प्रसाद खुवाएर नजिकैको कुण्डमा लगेर जात्रा सेलाउने गरिन्थ्यो । जिल्लाभित्र कोरोना सङ्क्रमणको दर झनै बढ्दै गएपछि जिल्ला प्रशासन कार्यालयले भदौ ११ गतेसम्म निषेधाज्ञा जारी गरेकाले हरेक वर्ष गाईजात्राका दिन निक्कै रौनक देखिने बजार क्षेत्र आज सुनसान देखिएको हो । कोरोनाले गर्दा आफ्नो परम्परा र संस्कृतिलाई समेत घरभित्रै साङ्केतिक रुपमा मनाउनुपर्ने बाध्यता भएको पाटेचौर टोलका हुकबहादुर श्रेष्ठले बताउनुभयो । महिलाको मृत्यु भए बालिका र पुरुषको भए बालकलाई गाई बनाउने गरिएको चर्चा गर्दै उहाँले भन्नुभयो, "पछिल्लो समय धेरैजसो बालकलाई नै गाईको रूपमा सिँगारी जात्रा निकाल्ने प्रचलन बढेको छ ।" कोरोना जोखिमका कारण यो पटक पाटेचौर टोलले पनि जात्रा ननिकाल्ने र दिउँसो एउटा टोलबाट मूल गाई निकालेर रानीपोखरीमा लगेर सेलाएर संस्कार मात्र चलाउने भएको छ । विगतमा भने दिउँसो गाई निकालेर कालिका मन्दिर, दरबार, गणेश मन्दिर घुमाएर राति सेलाउने गरिन्थ्यो ।

गाईजात्रा मनाउने प्रचलन ठाउँ र क्षेत्रअनुसार फरक हुने भए पनि गोरखा जिल्लामा काठमाडौंको संस्कारसँग मेल खाने उहाँले जानकारी दिनुभयो । यहाँ गाईजात्राका दिन १३ वटा बाजाका ताल बजाउने गरिएको छ ।

सगुन दिने प्रचलन :

गाई जात्रा सेलाएर फर्किएपछि जुन घरबाट गाई निकालिएको हो त्यसघरबाट जात्रामा सहभागी भएकालाई सगुन दिने प्रचलन छ । माछा, मासु, अण्डा, दही, रक्सी र मासुलाई सगुनको रूपमा प्रयोग गर्ने र गाई निकालेको घरबाट सुगन खाएर मात्र फर्कनु पर्ने चलन छ । सदरमुकाममा छिपिटोल, पँदेली, पाटेचौर, तिनधारे, ढाँड, बराह, मैदान, खिरेपानी, हरमटारी, कालीमाटी, शक्तिचोक, बसपार्कलगायत टोलबाट बढीमात्रामा गाईजात्रा निकालिन्छ ।

सार्कका सरकार प्रमुखको बैठक डाक्न समाजको माग

रासस
काठमाडौं, ७ भदौ

मानवअधिकार तथा शान्ति समाजको प्रतिनिधिमण्डलले प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवासँग भेटी मानव अधिकार, शान्ति एवं समसामयिक विषयमा ध्यानाकर्षण गराएको छ ।

प्रधानमन्त्री निवास बालुवाटारमा सोमबार भएको भेटघाट एवं छलफलमा आणविक अस्त्रको विकास, परीक्षण, उत्पादन/निर्माण, भण्डारण आदिलाई निषेध गरेको आणविक हतियार निषेध सन्धिलाई तत्काल अनुमोदन गर्न समाजले आग्रह गरेको छ । अफगानिस्तानमा तालिबानद्वारा सत्ता कब्जा पश्चात विकसित घटनाक्रमका कारण त्यहाँ फसेका सबै दक्षिण एशियाली नागरिकको उद्धार र सकुसल आ-आफ्नो देश फिर्तीका लागि दक्षिण एशियाली सहयोग सङ्गठन सार्कको वर्तमान अध्यक्षको नाताले नेपालले तत्काल सार्क राष्ट्रका सरकार प्रमुखको भर्चुअल बैठक आयोजना गरी एकीकृत एवं प्रभावकारी अभियानको प्रारुप तयार गर्न शान्ति समाजले आग्रह गरेको समाजका महासचिव रामकृष्ण बरालले जानकारी दिनुभयो ।

तपाईको आज

मेष	ः झमेला बढ्ने	तुला	ः मन चञ्चल
वृष	ः अप्रत्यसित लाभ	वृश्चिक	ः आर्थिक समस्या
मिथुन	ः व्यापारमा लाभ	धनु	ः मानसिक तनाव
कर्कट	ः शत्रुको भय	मकर	ः शारीरिक झमेला
सिंह	ः सम्मान मिल्नेछ	कुम्भ	ः कार्यमा सफलता
कन्या	ः सत्कार मिल्नेछ	मीन	ः सहयोग मिल्नेछ

हरिसिद्धि भविश्यवाणी केन्द्र
पोखरा-१६, जोगिमणीमार्ग, मोबाइलः ९८५६०२०५८६
चिना, टिप, हस्तरेखा,आखात,माटो हेर्नका लागि सम्झनुहोस् ।

एकसय घरमा एक घर, एक धारा

पोखरापत्र संवाददाता
वालिङ, ७ भदौ

व्यवस्थित र शुद्ध खानेपानीको अभावमा लामो समयदेखि समस्यासँग जुध्दै आएका यहाँका नागरिकका घर-घरमा खानेपानीको धारा जडान गरिएको छ । स्याङ्जाको वालिङ नगरपालिका-२ का राक्से, सिमलचौपारी र फुटेढुङ्गाका एकसय घरधुरीमा एक घर, एक धारा निर्माण गरिएसँगै खानेपानीको सहजता भएको हो । नगरपालिकाको रु ३२ लाख ५० हजार र स्थानीय उपभोक्ताबाट रु नौ लाख ५० हजार गरी कूल रु ४० लाखको लागतमा तीन वर्षमा खानेपानी योजना सम्पन्न भएको वडाध्यक्ष पोतप्रसाद लम्सालले बताउनुभयो ।

"ठूलो बस्ती रहेको यहाँका नागरिकलाई खानेपानीको निक्कै समस्या थियो", वडाध्यक्ष लम्सालले भन्नुभयो, "वडामा हामी निर्वाचित भएसँगै खानेपानीलाई प्राथमिकतामा राखेर काम गर्‍यौं र अहिले प्रत्येक घर-घरमा धारा जडान गरी २४सै घण्टा शुद्ध खानेपानी उपलब्ध गराउन सफल भएका छौं ।" फल्र्याङ्दी मुलबाट करिब डेढ किलोमिटर टाढाबाट पानी ल्याई केराबारीमा ७० हजार लिटर क्षमताको ट्याङ्की निर्माण गरी त्यहीमार्फत घर-घरमा पानी वितरण गरिएको वडाध्यक्ष लम्सालले बताउनुभयो । स-साना मुलबाट टुक्राटुक्री पाइप जोडेर केही घरले पानी खाने गरे पनि उक्त पानी शुद्ध नभएको र अधिकांशले टाढाबाट बोकेर पानी खानुपर्ने बाध्यता रहेको राक्से, सिमलचौपारी, फुटेढुङ्गा खानेपानी योजना उपभोक्ता समितिका अध्यक्ष बोधराज रेग्मीले बताउनुभयो ।

स्थानीयवासीले प्रतिघर रु पाँच हजारका दरले रकम सङ्कलन गरी मूल रहेको १२ आना जग्गा खरिद गरेका छन् । खानेपानी वितरण तथा मर्मतका लागि प्रतिघरपरिवार मासिक रुपमा रु ६० सङ्कलन गरिएको छ । त्यसले खानेपानी खोल्ने र बन्द गर्ने कर्मचारीलाई पारिश्रमिक तथा मर्मत सम्भारका लागि खर्च गर्ने गरिएको समितिका अध्यक्ष रेग्मीले बताउनुभयो ।

मनाङमा पनि बेरुजु, विद्यार्थी नै नभएका विद्यालयमा शिक्षकलाई तलब

–नवीन लामिछाने
मनाङ, ७ भदौ

मनाङका स्थानीय तहमा पनि बेरुजु रकम देखिएको छ। यहाँका चारवटै पालिकामा बेरुजु रकम देखिएको छ र यो बेरुजु सबैभन्दा धेरै शिक्षा क्षेत्रमा देखिएको छ। सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिसँगै भवन निर्माण भइरहेको भए पनि निर्माणका क्रममा अनियमितता बढ्दो देखिएको हो।

नेपालको विकट जिल्ला मानिने मनाङको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि र सामुदायिक भवन निर्माण तथा अनुदानमा अनियमितता रहेको पाइएको छ। महालेखा परीक्षकको कार्यालयद्वारा हालै सार्वजनिक गरिएको ५८औं लेखा परीक्षण प्रतिवदेनमा आवश्यक कागजात तथा सकल बिल भरपाई पूरा नहुँदा यहाँ अनियमितता बढ्दै गएको पाइएको उल्लेख छ।

आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ मा सदरमुकाम चामे गाउँपालिकामा रु दुई करोड २३ लाख ७५ हजार बेरुजु देखिएको छ। त्यसमध्ये असुल गर्नुपर्ने रु सात लाख ४२ हजार, प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रु २१ लाख ९३ र नियमित गर्नुपर्ने रु एक करोड ९४ लाख ४० हजार बेरुजु रहेको छ। सो प्रतिवेदनमा गाउँपालिकाले लोकप्रिय माविको आवासीय भवन निर्माणका लागि रु ३९ लाख पेश्कीमा ६१ लाख ७५ हजार भुक्तानी गरेको पाइएको छ।

माथिल्लो मनाङ डिस्याङ गाउँपालिकामा दुई करोड १० लाख १४ हजार बेरुजु देखिएको छ। यसमध्ये असुल गर्नुपर्ने रु ३८ लाख ९४ हजार, प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रु ४८ लाख ६८ हजार र नियमित गर्नुपर्ने रु एक करोड चार लाख ५२ हजार र पेश्की रु १८ लाख बेरुजु देखिएको छ। महालेखा परीक्षणका अनुसार डिस्याङले पनि विद्यालय अनुदानमा बढी भुक्तान गरेको र पेश्की फछ्र्योट नभएको देखाएको छ। मनाङको प्रवेशद्वार नासो गाउँपालिकामा रु दुई करोड ३५ लाख ७६ हजार अनियमिता भएको पाइएको छ। यसमध्ये असुल गर्नुपर्ने रु १२ लाख ७१ हजार, प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रु एक करोड चार लाख २४ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु एक करोड १८ लाख ८१ हजार बेरुजु छ। गाउँपालिकाले विद्यालय अनुदानमा रु ३० लाख ३१ हजार ४३० खर्च गरेकामा बिल भरपाई प्रतिवेदनमा पेश नभएको महालेखा परीक्षणमा देखिएको उल्लेख छ। नासोंको भ्रमण खर्चमा अनियमितता भएको प्रतिवेदनमा देखिएको छ। त्यस्तै हालसम्म पनि सडक सञ्जालले छुन नसकेको गाउँपालिका नार्पा भूमिमा रु दुई करोड ७३ लाख छ हजार बेरुजु भएको प्रतिवेदनले देखाएको छ। त्यसमध्ये असुल गर्नुपर्ने रु २० लाख ३८ हजार, प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रु एक करोड दुई लाख ३० हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु एक करोड ५० लाख आठ हजार बेरुजु देखिएको छ। गाउँपालिकाले पेश्की फछ्र्योट तथा बेरुजु संपरीक्षण गर्नुपर्ने भए पनि नगरेको पाइएको महालेखाको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ।

विद्यार्थी नै नभएको विद्यालयका शिक्षकलाई तलब

विद्यार्थी नै नभएको विद्यालयमा शिक्षक नियुक्त र तलबभत्ता वितरण गरिएको पाइएको छ। महालेखा परीक्षणको ५८औं प्रतिवदेनका अनुसार विद्यार्थी नभएको विद्यालयमा करार दरबन्दीको शिक्षक नियुक्त गरिएको पाइएको छ।

प्रतिवेदनमा विद्यार्थी नभएको विद्यालयमा करार दरबन्दीका शिक्षक नियुक्त गर्नुका साथै निकासा गरेको उल्लेख छ। मनाङको फु आधारभूत विद्यालयमा बालविकासबाहेक अन्य विद्यार्थी छैनन् तर गाउँपालिकाले विद्यालयका दुई स्थायी र एक करार गरी तीन शिक्षकको तलबभत्तालगायतका सुविधाका लागि वार्षिक रु १२ लाख ६५ हजार निकासा गर्दै आएको प्रतिवेदनमा पाइएको छ।

त्यस्तै डिस्याङ गाउँपालिकाअन्तर्गतको ङावल आधारभूत विद्यालयमा विद्यार्थी नै नभएको र विद्यालयका आठ स्थायी शिक्षकका लागि तलबभत्तालगायतका सुविधा दिइएको प्रतिवेदनमा पाइएको छ। शिक्षकको तलबभत्तासहितको सुविधाबापत गाउँपालिकाले वार्षिक रु ३५ लाख ८६ हजार निकासा गरेको प्रतिवेदनमा देखिएको छ। यी र यस्तै कार्यले गर्दा स्थानीय तहमा बेरुजु बढ्दो देखिएको हो।

वैवाहिक स्वर्णजयन्तीमा पोखरा वृद्धाश्रममा अक्षयकोष स्थापना

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, ७ भदौ

समाजका विपन्न एवं असहाय ज्येष्ठ नागरिकको स्याहारसुसार तथा उपचारमा सहयोग पुऱ्याउने उद्देश्यका साथ यहाँको एक जोडीले आफ्नो वैवाहिक स्वर्ण जयन्तीको अवसर पारेर पोखरा वृद्धाश्रममा अक्षयकोष स्थापना गर्नुभएको छ।

पोखरा महानगरपालिका-९ निवासी दीपक बाटाजु र श्रृजना बाटाजुले वैवाहिक स्वर्णजयन्तीको उपलक्ष्यमा स्वर्गीय बुबाआमा गोकुललाल र मानकुमारी बाटाजुको स्मृतिमा रु छ लाख ५१ हजार पाँचको अक्षयकोष स्थापना गर्नुभएको हो। पोखरा वृद्धाश्रममा आज आयोजित एक कार्यक्रममा बाटाजु परिवारले उक्त रकम बराबरको चेक आश्रमका अध्यक्ष कुसुमकेशव पराजुलीलाई हस्तान्तरण गऱ्यो।

कार्यक्रममा अक्षयकोषदाता बाटाजुले कोरोना कहरका कारण नेवार समुदायले परम्परागतरूपमा पोखरा बजारमा निकाल्दै आएको गाईजात्रा नाच यस वर्ष ननिकाले पनि आफुले सोही अवसर पारेर स्वर्गीय आमाबुबाको नाममा अक्षयकोष स्थापना गरेको जानकारी दिनुभयो। वृद्धाश्रमद्वारा सञ्चालन गर्ने लक्ष्यका साथ स्थापित सो कोषको ब्याजबाट आश्रममा आश्रित ज्येष्ठ नागरिकलाई सहयोग पुग्ने विश्वास व्यक्त गर्दै उहाँले शुभकार्यमा अन्य फजुल खर्च गर्नुभन्दा आश्रममा सहयोग गर्दा आफूलाई आत्मसन्तुष्टि मिलेको धारणा राख्नुभयो। वृद्धाश्रमका अध्यक्ष पराजुलीले दाताको सहयोगबाट सञ्चालित आश्रममा वृद्धवृद्धा एवं सेवकसेविकासहित ५५ जना आश्रित छन्। उहाँले विश्वव्यापीरूपमा फैलिएको कोरोना भाइरसका कारण आश्रम सञ्चालनसँगै आमाबुबालाई जोगाउन स्वास्थ्य मापदण्ड अपनाइएको बताउनुभयो। वृद्धाश्रम सञ्चालनका लागि गण्डकी प्रदेश सरकार सामाजिक विकास मन्त्रालयबाट रु १२ लाख र स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालयबाट रु २० लाख आर्थिक सहयोग प्राप्त भएको उहाँको भनाइ थियो। उहाँले आश्रममा आश्रित छ ज्येष्ठ नागरिकले अहिलेसम्म पनि नागरिकता नपाउँदा राज्यले प्रदान गर्ने सामाजिक सुरक्षा भत्ताबाट वञ्चित रहेको बताउनुभयो।

अक्षयकोषदाता परिवारका सदस्य राजीव बाटाजुले आमाबुबाले ५० औं वैवाहिक वार्षिकोत्सवका अवसरमा आश्रममा अक्षयकोष स्थापना गर्नुभएकामा खुशी व्यक्त गर्दै आवश्यकताअनुसार आगामी दिनमा आफ्नो तर्फबाट पनि सक्दो सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्नुभयो।

गाईजात्रा : थाकेको शरीरमा ऊर्जा भर्ने बागलुङको ‘लाखे नाच’

–तारानाथ आचार्य
बागलुङ, ७ भदौ (रासस)

हा...हो....इ..गाई भैँसीलाई किलो दाम्लो...

बाखरीलाई खोर साईंलो...

बारीमा लगाएको कोदो गोडमेल गर्ने बेला दक्षिण बागलुङका गाउँमा सुनिने भदौरे गीत हो यो। भदौरे गाउँदै कोदो गोडमेल सकेपछि किसान धानखेतको गोडमेलमा लाग्छन्। स्थानीय भाषामा धानखेतको बुट्टा (साझ जङ्गलका ससाना मुना) फालेपछि याद आउँछ बलेवाको लाखे नाच अर्थात् गाईजात्रा। यहाँ आज गाईजात्राका दिन गरिने नाच हो लाखे नाच।

तिथिका आधारमा हुने हिन्दू संस्कारका चाडपर्व। चाडपर्वसँग जोडिएका लाखे नाच र गाईजात्रा अधिकांश वर्षमा खेतबारीको काम सकेपछि सुरु हुन्छन्। बर्खाको समयमा खेती लाउने कठिन काम, थाकेको शरीर, शिथिल मानसिकतालाई ऊर्जा भर्ने पर्वका रुपमा बलेवामा लाखे नाच गर्ने गरिन्छ। देशभर गाईजात्रा मनाइने आजकै दिन यहाँ गरिने यो नाच पनि एक किसिमको गाईजात्रा नै हो। “घरको काम सकेपछि बलेवा चौरमा लाखे नाचेको हेर्न र गाईजात्रा हेर्न वरिपरिका गाउँबाट भीड नै लाग्थ्यो”, बाल्यकाल सम्झँदै नारायणस्थानका वडाध्यक्ष चक्रबहादुर खत्री भन्नुहुन्छ, “उ बेलाको मनोरञ्जन लिने भनेकै यिनै नाच थिए, साथीभाइ भेट्ने थालो बन्थे, अहिले जस्तो सञ्चारका साधन, युटुब र मोबाइल थिएनन्, रमाइलो गर्न सबै काम छोडेर चौरमा जम्मा भइन्थ्यो।” गाईजात्रा र लाखे नाचेको हेर्न पल्टनबाट फर्किएको स्मरण गर्नुहुन्छ खत्री।

बागलुङ नगरपालिका-१४ नारायणस्थानमा नेवार हटिया छ। नेवार समुदायले व्यापार गर्ने थलोलाई हटिया भनिन्छ। भक्तपुरबाट देशका विभिन्न ठाउँमा छरिएका नेवार समुदाय जस्तै बलेवामा पनि भक्तपुरबाटै आएका हुन्। नेवार समुदायसँग जोडिएको लाखे नाच र गाईजात्रा बलेवा क्षेत्रका पनि संस्कृति हुन्।

प्रत्येक वर्ष भाद्र कृष्ण प्रतिपदादेखि अष्टमीसम्म आठ दिन मनाइने परम्परागत सांस्कृतिक पर्व ‘गाईजात्रा’ आजदेखि सुरु भएको छ। तर यस वर्ष भने बलेवामा नै कोरोना ‘हट स्पट’ बनिरहेकाले न लाखे नाच भयो र नत गाईजात्रा नै।

एक वर्षभित्र दिवङ्गत भएका आफन्तको सम्झनामा आजका दिन यहाँका नेवार समुदायले गाई वा बाँसको डोकोलाई गाईका रूपमा सिँगारी नारायणस्थानमा परिक्रमा गराउने र उनीहरूलाई श्रद्धालुद्वारा दूध, फलफूल, रोटी, चिउरा, दहीका साथै अन्न र द्रव्य दान गर्ने परम्परा छ। मृतक पुरुष भएमा पुरुषको पहिरन लगाएर बहर र महिला भएमा महिलाका पहिरन लगाएर गाई निकाल्ने प्रचलन छ।

पहिले पहिले गाई र बहर नै निकाल्ने यहाँका नेवार समुदायले पछिल्लो सयम भने बाँसको डोकोलाई गाईको स्वरुप मान्ने गरेका छन्। यसरी परिक्रमा गर्नाले वर्षभरि मृत्यु भएका व्यक्ति गाईको पुच्छर समाई वैतरणी पार हुन्छन् भन्ने धार्मिक विश्वास छ। देशभरका नेवार समुदायको जस्तै बलेवाका नेवार समुदायको पनि मृतकका घरबाट गाई निकाल्ने समान संस्कृति रहेको नारायणस्थानका समाजसेवी नगेन्द्रध्वज श्रेष्ठ बताउनुहुन्छ।

राजा प्रताप मल्लले पुत्रशोकले विह्वल भएकी आफ्नी रानीलाई दुनियाँले पनि यस्तै शोक बेहोर्नुपर्छ भन्ने देखाउन ‘जनतालाई आआफ्नो घरका मरेका व्यक्तिका नाममा गाईजात्रा निकाली शहर परिक्रमा गराउनु’ भनी आज्ञा दिएका आधारमा यो पर्व सुरु भएको ऐतिहासिक तथ्य छ। भाद्र कृष्ण अष्टमीका दिनसम्म मनाइने यस पर्वका क्रममा बलेवामा नाग नागिनी नाच, झुमा नाच र अन्य प्रहसनसमेत गर्ने चलन छ। “गाईजात्रामा ठट्टा गरिन्छ, मृत्यु भएका परिवारका लागि सान्त्वना दिन गाईजात्रामा सामेल सबैले रमाइलो गर्ने चलन हाम्रोमा छ”, बलेवाको नेवार समुदायका अगुवा हरिकुमार श्रेष्ठले भन्नुभयो, “अन्यत्रकोभन्दा हाम्रोमा नाच गान र व्यङ्ग्यको प्रकृति फरक छ।” अष्टमीका दिन रोपाइँ नाच नाचेपछि गाईजात्रा विधिपूर्वक समाप्त हुन्छ। तत्कालीन बलेवा कोटमा पर्ने गाउँमा भदौको पहिलो मङ्गलबार हरेलो (भूमि पूजा) गर्ने चलन छ। यहाँका नेवार समुदायले नचाउने लाखे हरेलोदेखि तीजको दिनसम्म पर्वका समयमा नचाउने नेवारी परम्परा रहेको नेवार समुदायका युवा नारायण श्रेष्ठले बताउनुभयो।

“हरेलो, जनैपूर्णिमा र तीजमा पनि लाखे नचाउने चलन थियो रे”, श्रेष्ठ भन्नुभयो, “पछि तीजमा गाउने नाच्ने संस्कृति जुधेपछि तीजको दिन लाखे नाच्न छोडेको बुवाले सुनाउनुभएको थियो।” शहरमा नेवार समुदायको संकृतिका रुपमा मात्रै रहेको भए पनि बलेवामा भने संस्कृतिसँगै पुराना पुस्ताको मनोरञ्जनको थलो गाईजात्रा र लाखे नाच भएको श्रेष्ठ बताउनुहुन्छ। सांस्कृतिकरुपमा हुने पूजाआजा र गाईजात्राबाहेकसँगै गाइने गीत र नाचले बलेवामा रहेको नेवारी संस्कृतिको फरकपन झल्काउँछ।

बलेवाको गाईजात्रा र लाखेनाच हेर्न पुगेर फर्किंदा कैयौं युवायुवती प्रेममा फसेर बिहेबारी हुने गरेका किस्सा पनि पुराना पुस्तामा छन्। यहाँ गाईजात्रा हेर्नका लागि अमलाचौर, पैँयुपाटा, कुश्मीशेरा, पर्वतको फलेवासलगायतका ठाउँबाट गाउँले पुग्छन्।

बगरफाँटमा खानेपानीको हाहाकार

पोखरापत्र संवाददाता
म्याग्दी, ७ भदौ

बेनी नगरपालिका-२ बगरफाँटमा पहिरोले खानेपानीको मुहान र पाइपलाइन बगाएपछि खानेपानीको हाहाकार भएको छ।

गत असार ७ गते मरुवा, उपल्लो खन्ना र बाङ्खे छहरोमा गएको बाढी तथा पहिरोले मुहान र पाइप लाइन बगाइदिए पछि यहाँका २०८ घर परिवारलाई खानेपानीको चरम समस्या भएको हो। यस बिचमा पाइपको सामान्य मर्मत गरेर केही दिन पानी सञ्चालन गरिएको भए पनि लगातारको वर्षाका कारण ठाउँठाउँमा पहिरो गएर पाइपमा क्षति पुऱ्याए पछि बगरफाँटका बासिन्दा विगत दुई महिनादेखि खोला र कुँवाको पानी पानी बाध्य छन्। गाउँमा रहेका २८ धारामा पानी नआएपछि यहाँका बासिन्दा कुँवा र म्याग्दी नदीको धमिलो पानी उमालेर पिउन बाध्य भएका बेनी-२ बगरफाँटका गोपाल शर्माले बताउनुभयो। सो स्थानमा दुई सय १४ घरधुरी छ।

विसं २०६९ मा बेनी-३ भकिम्ली र बेनी-२ ज्यामरुककोटका सिमानामा पर्ने कोप्रे खोलाको मुहानबाट पानी ल्याई बगरफाँटका २८ धारामा वितरण गरिएको थियो। रु ५४ लाखको लागतमा बगरफाँट खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजनाले योजना सम्पन्न गरी गाउँमा खानेपानीको सुविधा उपलब्ध गराएको थियो।

यसपछिवर्षेनीबर्खाकासमयमा बाढी र पहिरोले पाइपलाइनलाई क्षति पुऱ्याउँदा मर्मत गरी पानी सञ्चालन गर्ने गरिएकोमा यस वर्ष भने पाइप लाइन र मुहानलगायत सात ठाउँमा ठूलो पहिरो गएकाले सामान्य मर्मतले मात्र सम्भव नहुने र निरन्तर वर्षा भइरहेकाले मर्मत गर्न नसकिएको आयोजनाका अध्यक्ष कृष्णबहादुर कार्कीले बताउनुभयो।

उहाँका अनुसार अझै केही दिनसम्म समस्या यथावत रहने र वर्षा रोकिएपछि मर्मत अघि बढाइने छ। गाउँका पुछारमा म्याग्दी नदी र शिरानमा आप्रे, उडाइनो, मुलछहरी, कोप्रेझरनालगायतका पानीका आधा दर्जन बढी स्रोत रहेका भए पनि ती पानीका स्रोतलाई व्यवस्थित गर्न नसक्दा यहाँका बासिन्दाले वर्षौंदेखि खाने पानीको समस्या झेल्दै आएका छन्।

बर्खे आलु कुहियो

पोखरापत्र संवाददाता
बागलुङ, ७ भदौ

बर्खे आलु कुहिन थालेपछि बागलुङका किसान चिन्तामा छन्। राम्रो उत्पादन हुने भए पनि फलेको आलु बजार नपुऱ्याउँदै कुहिन थालेकाले उनीहरूमा चिन्ता बढेको हो।

ताराखोला, भकुण्डे, जैमिनीको दमेक, काठेखोला गाउँपालिकाको धम्जा,लगायत स्थानका आलु औसतभन्दा धेरै कुहिनाका साथै ढोरपाटन, निसीखोला र अन्य उच्च पहाडमा फलेको आलुमा समेत असर पर्न थालेको कृषि ज्ञान केन्द्रले जनाएको छ। यहाँका अधिकांश किसानको मुख्य खेती नै आलु हो। शीतभण्डार नहुँदा बर्खे बालीमा क्षति व्यहोर्नु परेको जैमिनी नगरपालिका-३ उपल्लो दमेकका किसान वेद छन्त्यालले बताउनुभयो। “प्रत्येक घरले कम्तीमा ३० मुरी आलु उब्जाउ गर्छन्, यो वर्ष त्रिलोचन सापकोटाले ८० मुरी उत्पादन गर्नुभयो”, उहाँले भन्नुभयो, “आलु उत्पादन राम्रो भए पनि व्यवस्थित शीतभण्डार नहुँदा कुहिन थालेको छ।” झण्डै १० टन आलु कुहिएपछि खाडल खनेर गाडिएको छ। यस वर्ष भकुण्डेको आलु धेरै कुहिएको छ। त्यहाँका किसानले अन्नसँग आलु सटही गर्छन् भने केहीले आलु बिक्री गरेर अन्न भित्र्याउछन्। “यस वर्ष आलु धेरै नै कुहियो”, किसान यामबहादुर थापाले भन्नुभयो, “हाम्रो त मुख्य पेशा नै यै हो, आलु बिग्रिए छाक टर्दैन।”

वर्षा धेरै भएकाले आलुमा क्षति व्यहोर्नु परेको केन्द्रका प्रमुख भानुभक्त भट्टराईले बताउनुभयो। “पहिलो कुरा ड्याङ बनाएर किसानले आलु लगाउँदैनन्, समथर जमिनमा लगाएको आलुमा पानी धेरै हुन्छ र कुहिन्छ”, उहाँले भन्नुभयो, “वर्षा धेरै हुँदा पानी तर्काउनुपर्ने हो, किसानलाई सबै ज्ञान दिलाउन सकिएको छैन्।” फसल लगाएपछि भण्डारणमा त्रुटि हुँदा पनि आलु कुहिने हुन्छ।

उहाँले भन्नुभयो, “छायाँपर्ने ठाउँमा राम्रोसँग सुकाएर मात्रै आलुको भण्डार गर्दा क्षति हुने सम्भावना कम हुन्छ। अघिल्लो वर्ष डढुवा रोग लागेको आलुको बीउ लगाए कुहिन्छ भन्ने कुराको ख्याल किसानले नगरेकाले जिल्लाभर यस्तै समस्या देखिएको छ।” आलुबालीमा भएको क्षतिका सम्बन्धमा जैमिनी नगरपालिकाको कृषि शाखाले चासो देखाएको छ।

“शीत भण्डारकै कारण आलु कुहिएको हो भन्न सकिन्न, प्राविधिक त्रुटि होलान्”, कृषि प्राविधिक रविन्द्र शर्माले भन्नुभयो, “पकेट क्षेत्रमा शीतभण्डार निर्माणका लागि प्रस्ताव गरेका छौं, स्वीकृत भएमा अर्को वर्ष शीतभण्डार बन्छ।” सङ्घ, प्रदेश र पालिकाको साझेदारीमा शीतभण्डार निर्माण गर्ने गरी प्रस्ताव तयार भएको उहाँको भनाइ थियो।

आयो टप्प टिप्यो लग्यो मिति पुग्यो, टारेर टर्दैन त्यो।
इन्द्रै विन्ति गरुन् झुकेर पदमा, त्यो विन्ति मान्दैन त्यो ॥

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

जन्मः
वि. स. १९९३/१२/०१ गते

स्वर्गारोहणः
वि.स. २०७८/०४/२८ गते

स्वः देवीरमण न्यौपाने

यस माटेपानी टोल विकास संस्था पोखरा-१२ को सदस्य श्री केसरीरमण न्यौपानेज्यूको परम पुजनीय पिता पूर्व राष्ट्रिय पञ्चायत सदस्य, पञ्चायत नीति तथा जाँचबुझ समितिका सदस्य निडर कर्मठ शिक्षाप्रेमी सामाजिक अभियन्ता यस संस्थाका अभिभावक **देवीरमण न्यौपाने** को ८५ वर्षको उमेरमा भएको असामयीक दुःखद निधनले यस संस्था अत्यान्तै स्तब्ध र मर्माहत भएको छ। उहाँको निधन भएको आज १३ औं दिनको पुण्यतिथिमा दिवंगत आत्माको चिरशान्तिको कामना गर्दै भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौं। साथै शोकसन्तप्त परिवारजनप्रति ईश्वरले धैर्यधारण गर्ने शक्ति प्रदान गरुन् भनी सतत् कामना गर्दै हार्दिक समवेदना व्यक्त गर्दछौं।

मिना गुरुङ
सचिव

तथा

शिव कुमारी लामिछाने
अध्यक्ष

माटेपानी टोल विकास संस्था परिवार
पोखरा-१२, माटेपानी